

MAGYAR POLGÁR

Előfizetési árak:

Egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyed évre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik naponta, — az ünnepek kivételével.

Felolós szerkesztő:

HEGYESY VILMOS.

Kiadó és laptulajdonos:

AJTAI K. ALBERT.

Szerkesztőség: Farkas-utca 8.

Hirdetések 10 em.-ként 10 fillér, nyitólátogatás 40 fillér

Kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 4. sz.

A politikai helyzet.

Budapest, febr. 19.

Már csak egy hét választ el a delegáció tanácskozásainak befejezésétől és ezzel ismét meg fog kezdődni a magyar képviselőház munkássága. Ma még nehéz prognosztikont állítani arra vonatkozólag, hogy ez a munkásság mily természetű lesz, zárt ülésekből, szavazásokból és obstrukciós beszédekből, vagy mélyreható törvényjavaslatok komoly megvitatásából fog-e állani. Ennek a kérdésnek az eldöntése tiz olyan embertől függ, kik ismételtén bebizonyították, hogy nekik a józan logika nem imponál, nagyon meddő dolog volna tehát a logika szabályai segítségével megállapítani, hogy mit fognak tenni. De bármiképp cselekszenek is, alapos kiállítás van arra, hogy az obstrukciónak vége szakad. Vége szakad akkor, ha az obstrukciós önként leszereltek, de vége szakad akkor is, ha tovább akarnak üzni veszedelmes játékukat, mert a kormány és a nagy többség ezt a játékot most már igazán nem szándékszik tovább tűrni.

A helyzet a delegáció tanácskozásai folyamán különben minden objektíve gondolkodó elme előtt kétségkívül lényegesen megváltozott. A delegáció tanácskozásai előtt az obstrukciós még a jogosultság némi látszatával állíthatták oda, hogy nem bíznak a kormány ígéretei és a szabadelpárt katonai programja komolyságában, hogy ezek az ígérek és ez a program is papíron fognak maradni. Most azonban a helyzet más. Pitreich közös hadügyminiszter oly konkrét reform-

tervezetekkel lépett a magyar delegáció elé, melyeknek már a legközelebbi jövőben, októberben meg kell valósulniuk és hogy ezek valóban becsesek magyar szempontból, arra megtaníthatnak bennünket, ha más nem, azok a támadások, melyekkel a hadügyminiszter ezen reformokért az osztrák delegációban illetik.

Maguk az ellenzéki vezérek nálunk mindig hangoztatták, hogy a katonai követelések súlypontja és tengelye a katonai nevelésben keresendő, mert csak ennek újjáalakításával érhetjük el azt, hogy kellő számú magyar tiszttel rendelkezünk, — az ellenzékiek szemében is, a messzebbmenő reformoknak a katonai kérdések terén. A tervezett reformokkal pedig csak az elfogultság bántathat el kicsinylőleg. Maga az a tény, hogy míg eddig a legfontosabb katonai nevelőintézetekben, a hadapród-iskolában, a melyekből az összes tisztállomány 70%-a kerül ki, a magyar nyelvet csak heti 2½ órában adták elő, míg ezentúl a tanítványok kétharmad része fog magyarul taníttatni, annyit mond, hogy még a legelfogultabb ellenzéki észjárás is kénytelen az elért vívmányok előtt meghajolni.

Nem lehet ily körülmények között vitás, hogy van-e még létjogosultsága az obstrukciónak, ha az obstrukciós még ezek után is a háztető felett, egyelőre még elérhetetlen magasságban, repkedő tüzök után fognak szaladgálni, elszalasztván a galambot, a melyet már kezükben tartanak, ezzel egyenesen blünt követnének el a magyar nemzet létérdekei ellen. Épen az ő szempontjukból minden halasztás árt

a nemzeti ügynek, ha azonban az obstrukció tovább folyik és ha a kormány neki tovább is szabad folyást enged, akkor az említett, valóban becses reformoknak életbeléptetése kétségkívül újból elődázást szenved, legalább egy esztendővel, de valószínűleg többel is.

Igy ma ott tartunk, hogy minden, a mit a kormány az obstrukció leverésére tesz, egyenesen nemzeti politikának tekinthető és kétségkívül az egész ország is ítéletet fog mondani felette. Mőd az obstrukció leverésére számtalan van. És ha a kormány mégis, még ily körülmények között is, csak oly módokhoz akar nyulni, a melyek által a szólásszabadság sérelmet nem szenved, ezzel teljesen megnyugtató mindenkit arra nézve, hogy az, a mi az obstrukció ellen történni fog, valóban minden szempontból a nemzet jól felfogott javát czélozza. (K. sz.)

Politikai hírek.

Kolozsvár, febr. 20.

Gr. Khuen-Héderváry Károly miniszter. A Magyar Nemzetnek jelentik Bécsből, hogy *Khuen-Héderváry Károly* gróf, Temesvár országgyűlési képviselője, a jövő hét végén érkezik vissza olaszországi útjáról és hír szerint, a mikorra a delegáció befejeztével a képviselőház ismét összeül, át fogja venni a *felső személye körüli miniszterium* vezetését. A forrás hitelessége és megbízhatósága, honnan e hír származott, kétségen felül áll. Az összes komoly politikai körök különben is igen szükségesnek látják a király személye körüli miniszterség betöltését, hogy így *Tisza István* gróf miniszterelnök, ki

TÁRCZA.

Mátyás király.

(1458—1490.)

Magyarázat Fadrusz szobrához.

Írta: **Dr. Köváry László.**

XXIII. Mátyás király nemzete kulturája czéljára országos könyvtárt, egyetemet, nyomdát állít.

Mátyás király különös pozitív egyénisége mindent nemzete hatalmi szempontjából tekint, udvara fénye, művészet, tudomány pártolása, nemzete látkörének tágítása, környezete szellemi színvonalának emelése mindannyi eszköze végczéljának: mi nem egyéb, mint a magyar korona, a magyar nemzet európai állásának magasabb érvényre juttatása, a nemzeti öserő fejlődésének biztosítása.

Sajnálattal látja, hogy az utolsó másfélszázad vívmánya, a reneszánsz mellett a világ elhaladt, nem vették észre, hogy a mozgalom nemcsak szépművészeti, de egyszersmind politikai mozgalom, hogy a liberalismus kezdete, a tudás

fegyverével. Valamint azt, hogy országnagyjai, mint Báthori István, Rozgonyi László, Ország László, magyar természetes eszköz mellett is nélkülözik a betűvetés tudományát. Országos könyvtárt, egyetemet, nyomdát alapít.

Már megkoronáztatása évében alapítja világhírű könyvtárát. Alapítása évére csak azzal mutathatunk rá, hogy eddig ismert Corvinaink legrégebbike 1464-ből való. Nem elégszik meg a kész művek megszerzésével, Olaszországból, jelesen Firenzéből másolókat, rajzókat, initiale és címestőket, díszítőket hozat. Avatante, a világhírű firenzei miniatört éveken át foglalkoztatja. Kívánja, hogy a másolatok külső és belső díze a tartalom becsének megfelelően. Könyvnyomtatás hiányában másoltatta a maig ritka becsü héber, görög, latin codexeket, görög, latin írók, egyházi atyák iratait. A könyvtár főnöke Felix Ragusinus dalmata, később Ugoletti Tade, a Korvin János nevelője. Nagyságáról fogalmat csak az a megjegyzés nyújt, hogy évenként 30—40.000 aranyot költött. Az előkerült mintegy másfélszáz darab corvina csak romja a középkor egyik legnagyobb könyvtárának.

Következett a tanügy rendezése. Vannak

Lapunk mai száma 10 oldal.

ugyan kolostori és városi felsőbb iskolák, mint a kolozsvári, melynek homlokán az 1476 év hosszason diszelgett, de a magasabb közoktatás külföldre szorult. Az egyetem-alapítás akkor pápai engedélytől van függővé téve. Mátyás átiratában fájó szívvel panaszkodik II. Pál pápának, hogy Magyarország egyetem hiányával van, hogy a ki felsőbb kiképzésre törekszik, itthon nem érhet célhoz, a ki meg kijut is, a hosszú út és a nyelv miatt ezer bajjal küzdök. Már pedig épen itt, Magyarországon, a hitetlenek szomszédságában nagy szükség van tanult emberekre, miért is kéri, hogy országában egyetemet alapíthasson. II. Pál pápa 1465 máj. 15-éről kiadta az engedélyt s utasítja Vitéz János esztergomi érseket és Csezmicei János (Janus Pannonius) pécsi püspököt, hogy azon a helyen állítsák föl az új egyetemet, a hol Mátyás király kívánja; a szervezésben a mintakép a bolognai egyetem legyen s a kancellár az egyetemi fokozatokat adományozhatja. A választás Pozsonyra esett. Itt jő létre az Akadémia Istropolitana; 1467 június hónapjában már több tanár jelenik meg Olaszországból és Franciaországból. Az egyetem még azon évben nagy ünnepélyek mellett megnyitotta négyes karát.

eddig három tároza ügyeit vezette legalább egynek terhe alól felszabaduljon, s annál zavartalanabban szentelhesse erejét másik két tározója ügyeinek. Gr. Khuen-Héderváry Károlyban pedig egy kiváló és rendkívül nagy munkaerejű államférfi foglalná el ezt a pozíciót, melyben képességeit a haza javára értékesítheti.

Főispán-beiktatás. Sepsi-Szent-Györgyről jelentik: *Haller* János gróf főispán beiktatása februárius hónap 23-dikán, kedden lesz. A főispán fogadására meggyeztette nagy előkészületek folynak.

Székely György bucsuzó levele. *Székely* György Brassó vármegye kinevezett főispánja meglehangu levélben bucsuzik el az illyefalvai választókerület polgáraitól, mely kerületet eddig képviselte. Arra buzdítja székely testvéreit, hogy ezután is tömörüljenek a szabadelvűpárt zászlaja körül és azt vigyék győzelemre az új választásnál. Mert a képviselőházban uralkodó állapotok veszélyeztetik alkotmányunkat. Épen azért kívánatos, hogy a törvényes rend mielőbb helyreálljon, alkotmányosságunk a szenvedett rázkódásokból kiépülve, az ország érdekében elkerülhetetlenül sürgős és hasznos alkotások terére lépünk és alkotmányunk megsemmisülését megakadályozzuk. Ez okon más táborhoz csatlakozni most igaz, jó hazafinak nem szabad. Végül Székely György köszönetét fejezi ki a kerület polgárainak eddigi bizalmukért.

Alispánválasztás Szolnok-Doboka vármegyében. Déről táviratozzák: Az alispáni állásra két jelölt van: *Bándy* György főjegyző, ki 25 éve van a megye szolgálatában és báró *Diószeghi* Zeigmond Zilah város polgármestere. *Diószeghi* pártjának 16 tagu küldöttsége kereste tegnap fel gróf Bethlen Pál főispánt és szónokuk, gróf *Wass* Jenő jelöltjük részére támogatását kérte.

A főispán válaszában kijelentette, hogy kívánatosnak tartotta volna, ha előbb megkérdik ez ügyben, hogy a vármegyét a választás izgalmaiktól megkíméljék és *Bándy* főjegyzővel, egy régi érdemes tisztviselővel szemben jelöltet ne állítsanak. Sajnálataának adhat kifejezést, hogy a vármegye közönségének nyugalma személyi kérdés felvetésével — előreláthatóan céltalanul — megbolygattatik.

Az illyefalvi mandátum. Sepsi-Szent-Györgyről táviratozzák: Az illyefalvi kerületben a szabadelvűpárt részéről 20-án *Szentkereszthy* Béla báró árközi nagybirtokost jelölik, a ki nagy népszerűségnek örvend.

A korona-hitelszövetkezetek reformja. A korona-hitelszövetkezetek ellen való mozgalomról az illetékes szakkörök is tudomást vettek. Eddig az volt a terv, hogy ezzel a kérdéssel külön foglalkozni nem fognak, hanem a kereskedelmi törvény revízió-munkálatai során fogják a kérdést is tárgyalni. De most, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara is fölirt ez ügyben a kereskedelemügyi minisztériumhoz és a sajtóban napról-napra szóba hozzák ezt a kérdést, úgy az igazságügyi, mint a kereskedelemügyi minisztérium körében foglalkoznak a korona-szövetkezetek kérdésével és valószínű, hogy egy ankét fog összehívni a kérdés tárgyalására. Értesülésünk szerint egyáltalán nincs szó e személyi hitelt szolgáló intézetek elnyomásáról, hanem bizonyos normatívumokat terveznek, mint az alapszabályokban kötelező intézkedéseket. Ezzel akarják megóvni a hitelt igénybe vevőket attól, hogy az irreális eljárás szövetkezetek üzemei révén kiaknáztassanak. A tervezett ankét előmunkálatai nyilván annyi időt vesznek igénybe, hogy ez az ankét csak a jövő ősz vagy tél folyamán lesz megtartható. Az előmunkálatokba, hír szerint, be fogják vonni Münnich Aurél képviselőt, ki elnöke az önálló szövetkezetek országos szövetségének.

Az orosz-japán háború.

Kolozsvár, febr. 20.

Az orosz-japán háreztérről egyre kevesebb hírt kapunk. Oroszország egyáltalában nem enged meg, hogy kábeljein a háborúról szóló jelentések továbbítsanak. Japán pedig a háború sajtótudósítását a legszigorúbb cenzurának vetett alá. Annnyit tudunk csak bizonyosan, hogy eddigelő nagyobb ütközet sem tengeren, sem szárazföldön nem volt. A legújabb hírek a következők:

Az orosz mozgósítás.

Páris, febr. 19.

A *Matin*-nek jelentik Karbinból: Az orosz hadsereg koncentrációja a legnagyobb rendben megy végbe. A legközelebbi napokban a moszkvai, kievi és varsói hadosztályok százhuszezer emberét várják. Tizenkét nap múlva négyszáz-ezer ember lesz együtt.

Vizbefúrt orosz ezredek.

Prága, febr. 19.

A *Národní Liszt*-nek táviratozzák Pétervárról: A Bajkál-tónak azon a pontján, a mely 1447 méter mély, a jég kétáz méter szélességben meghasadt. Az eddig érkezett, teljesen megbízható hírek szerint, hét utász-ezred és egy vasuti ezred a vizbefúrt.

A harc szinteréről.

London, febr. 19. A kábeleken alig érkezik hír a két ellenfél hadmozdulatairól. A legtöb távirat hitelessége teljesen ellenőrizhetetlen. A *Daily Telegraph* *nagasaki* értesülése szerint az orosz flotta már elhagyta Port-Arturt. Az oroszok állítólag bizalommal néznek a háború kimenetele elé, bár sajnálják, hogy a háború még a hadi készületek befejezése előtt ütött ki.

London, febr. 19. A *Times*-nak jelentik Tokióból, hogy minden jel arra vall, hogy az orosz csapatok Liotang felől a Jalu folyó irányába vonulnak. A japánok tengeri taktikája abban áll, hogy elkerülik a nyílt tengeri csatát, mert torpedó-támadásoknál kisebb a kockázat. A japánok minden idegen hajót megállítanak és hadi dugáru után kutataknak benne.

Az európai hatalmak új csoportosulása.

Páris, febr. 19.

A *Figaro*-nak jelentik Pétervárról, hogy Németország hajlandó Oroszorszáért harcban menni. A múlt hétfőn egy nagy állású német katonatiszt Vilmos császár sajátkezű levelét adta át a császárnak, a melyben Angliának ebben a háborúban tanúsított viselkedésével foglalkozik. Orosz hivatalos körökben *határozottan számítanak Németország támogatására*. Egészen nyíltan beszélnek az európai hatalmak új csoportosulásáról és azt hiszik, hogy az új hármass szövetség, a melynek tagjai Oroszország, Németország és Franciaország lesznek, belátható időben meg fog alakulni.

Oroszországnak Anglia iránt való ellenséges indulata folytonosan fokozódik, mert azt hiszi, hogy Anglia titokban részt vesz az Oroszország ellen való háborúban és a katonai körök ma már *egész nyíltan beszélnek az Anglia ellen való háborúról*. *Rodestomski* tengernagy, a hadi tengerészeti vezérkar főnöke kijelentette, hogy lehetetlen az összes jelentkező tengerésztszökeket Port-Arturba küldeni, mert nem sokára sokkal nagyobb szükség lesz rájuk a balti tengeren.

Következett a nyomda. A könyvnyomtatás csak néhány éves. Gutenberg első nyomtatványa 1453-ból való. Karai László budai prépost Hess Andrászt hozza Olaszországból, ki 1472-ben Budán felállítja a nyomdát. Még pedig egy évvel előbb, mint Anglia, kilencz évvel előbb, mint Bécs. Első gondolatjok a hazai történetre esett. Mantuában 1472., Velenczében 1476., Paduában 1478., Lyonban 1482-ben erdélyi származású nyomdatulajdonosokat látunk. Mátyás király az egyházakat 1479-ben misés könyveik kinyomtatására utasította.

A nyomda nem hagyott hátra magyar nyomtatványt, könyvtára magyar Corvinát. Mátyás diplomatiariuma a latin mellett német, cseh okmányokat tartalmaz, csak magyart nem, szokták felvetni Mátyásról, kik azt a kort mai szempontból nézik. Azt a kort, melyben az egyház, iskola, irodalom, a diplomácia a latin nyelv egyetemességének le van foglalva. Melyben, az olaszon kívül, nemzeti irodalom nincs, melyben a francziák goth betűkkel kezdik a nyomtatást, s a mi néhány betűnkre sincs latin betű.

Mátyás király udvarában nemzeti szellem lüktet. Feljegyezték, hogy asztala felett magyar

harezi dalokat hallgat. Irva hagyták, hogy a midőn arája, Beatrix herezegne a hajón tizenhárom napig küzdött a viharral, a Mátyás udvaránál levő olasz követ figyelmeztette, hogy utját használja a magyar nyelv tanulására, mert a magyarok büszkéek a nyelvökre. S hogy a midőn Beatrix királyné testvére fiát, Hippolit herezeget nevezte esztergomi érsekké, megkivánta, hogy tanuljon meg magyarul.

Különben, nyomda, könyvtár, akkori irodalom, Mátyás király minden közművelődés körüli gondolatja a nemzeti eszmét szolgálja, hazáját, nemzete multját a külfölddel. Megjelelik az első magyar térkép, felhívás Magyarországra földrajzi fekvésére.

A nyomda 1473-ban mindjárt a *Chronica Hungarorum*, a Budai krónika néven ismert legrégebbi hazai nyomtatványunkon kezdi. Galeotti, csilagásza jegyzi Mátyás jeles mondatait. Kortársa, XI. Lajosnak udvari történetírója Comenes: Mátyás 1486-ban behívja Olaszországból Bonfiniust. Itélőmestere, Thuróczy Jánosban előáll az első magyar történetíró, ki már nem csak krónikás. Thuróczy krónikája az akkori európai irodalmi nyelet latinul, Mátyás király

utolsó éveiben, 1488-ban két helyt, Brünben és Augsburgban megjelent. Benne, mint függelék, Rogerius siralmas éneke a mongol-tatárjárásról. Bonfinius is megírta, de csak később jelent meg.

Mily magas fokra jutott a klasszikus műveltség cancelláriájában, nemcsak az importált humanisták, sőt a magyarok közt is, tanúsítja Vitéz János érsek klasszikus latinsága s különösen unokaöccse, Janus Pannonius (1437—72), ki előbb cancelláriai munkákat végzett, kinek latin és görög versei klasszicizitását külföldön is elismerték s bár nem nemzetét énekelte meg, írta az első magyar nyelvtant. S az újabb kutatások az akkori írók névsorát negyvenkettőre felvitték.

S mindezt a középkorba kell visszagondolnunk, mely lenézte az előtte lefolyt idők tudományát, azon az alapon, hogy a szentírás mindent magába foglal, mit embernek tudni üdvös: a gondolkodásnak, tudásnak hadat izent. Füstölögnek a máglyák. Galliliének az eretnek bírság előtt térden állva kellett megtagadni a földről való tudományát.

A családok.

Budapest, febr. 19.

A kelet-ázsiai háború alkalmából garmada-számára hoznak híreket a japánokról, ismertetik szokásaikat, erkölceiket s általában úgy hegyezik ki a témát, hogy a sárga-faj tulajdonságait játszásként ki a fehér-faj tulajdonságainak előnyére. Nem utolsó „megfigyelés” az ilyen megfigyelések közt az, mely a felületes általánosítás módszerével ilyeneket állít: a japán a született család, vagy az: a japán kereskedelem a csalásra és szédelésre van fölépítve.

Az állításban van némi igazság. Kétségtelen, hogy a japán kereskedő-világban nincsen meg az a szolidaritás, mint a mely például az angol kereskedőt jellemzi. Ámde ezek az erkölcsi defektusok csak logikus következményei annak a bánásmódnak, a melyben a japán kereskedővel évszázadokon át eljárak. A feudálisztikus állami és kereskedelmi rend, a mely Japánban 1860-ban vesztette el csak uralmát, a kereskedőt, az akindót, a legalsóbb kasztba sorozta s misem természetesebb, mint az, hogy ilyen bánásmód hatásai még ma is érezhetők. Ez azonban még nem elegendő ok arra az általánosításra, a mely az egész japán népet csalónak és szédelőnek tünteti föl.

Az ilyen ítéletek forrása az irigység. A japánok és általában az egész sárga faj, a melyet a modern faj-imádók nem soroznak az uralkodó nemzetek közé, lényegileg a kizsákmányolás tárgyai. A míg ezek az emberek Európa fogyasztói voltak, addig kényeztetették őket. Mihelyt megerősödött gazdasági hatalmuk, egyszerre megcsappant az irántuk való lelkesedés. Ma pedig, a mikor már szembe mernek szállni egyenlőséggel, egyszerűen csalónak mondják őket és inkább az orosz kultúra pártjára állanak. Az a komikus a dologban, hogy ezt a konkurencziát mi magunk növeztettük. A japánok sohasem tolatkodtak. Évszázadokon át elzárkóztak minden forgalomtól, elzárkozottságukból erőszakkal vonszoltuk elő őket, s erőszakkal akasztottuk nyakukba az európai civilizációt.

A népek versenyeztek abban, hogy melyik adja meg nekik a kultúra áldásait s addig emelték őket a nyeregbe, míg most borzadva nézik őket és iszonyodva kiáltják, hogy: nini, hisz ezek már lovagolnak! Hát mit gondoltak az európaiak, mikor gépeiket, hajóikat, fegyvereiket megismertették velük, a mikor megtanították őket a modern alkotmányosság formáira s a modern hadvezetésre: Azt, hogy talán játékszereket adtak a nép kezébe? Valljuk be, hogy nagy haragunk mindössze azért irányul ma ellenük, mert kezdenek hatalmasok lenni. A liberális világnezet az emberek jogegyenlőségén nyugszik. És a népek jogegyenlőségén. És ha ez az európai civilizáció alap gondolata, miér tájékozunk a faji elmélet hívei Japán ellen, a melynek mi adtuk a civilizációt? Háborúkat, mint civilizált nemzet, nemzeti föntartásukért folytatják s már ez oknál fogva is rokonszenvesebbek, mint a mindent fölfalni akaró és civilizációtól ment Oroszország. Nekünk, magyaroknak pedig a legkevesebb okunk van bizni és rajongni az orosz kultúráért.

E. K. E.

— Az igazgató-választmány ülése. —

Kolozsvár, febr. 20.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület igazgató-választmánya f. hó 19-én d. e. fél 12 órakor tartotta ez évben első ülését. Az ülésen báró Feilitsch Ártúr képviselőházi alelnök elnökölt, kit d. u. 1 órakor az elnöklésben koltói Teleki László gróf váltott fel.

Az említett elnökön kívül jelen voltak: Bán Antal ptfőlügyelő, Békessy Károly dr. egyetemi m.-tanár, Eisler Máttyás dr. főrabbi, Holitzer Nándor, Ejszaki Károly ny. máv. üzletvezető, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Gyöngyössi Béla erdő-felügyelő, Kossutány Ignác dr. egyet. tanár, K. Fodor János máv. ellenőr, Magyar Endre ipariskolai igazgató, Melitskó Frigyes máv. felügyelő, Orbók Mór tanító-kép. igazgató, Pap Mihály ny. csendőrezredes, Ruzitska Béla dr. egyet. m.-tanár, Szádeczky Gyula dr. egyet. tanár, Tanács József gyógyszerész, Kelemen Lajos E. K. E. jegyző, Merza Gyula főpénztáros, Kovács Géza főtitkár.

Elnök üdvözlővén a megjelent választmányi tagokat, jelentést tett, hogy Darányi Ignác dr. volt földmívelésügyi miniszter megleghangu bucsúiratot intézett az egyesülethez és megköszönte a támogatást. Az egyesület hasonló módon válaszolt a leiratára. A Délmagyarországi közmívelődési egyesületet alakuló közgyűlése alkalmával táviratilag üdvözlöttek. József főherceg és József-Agost főherceg egyesületi védőnek a családjukban előfordult gyász eset alkalmából tisztikari tanácsülésből jegyzőkönyvi résztvevőket fejezték ki, melyre a főhercegek köszönőiratban válaszoltak. Jelentést tett továbbá az elnök a Radnóti Dezső főtitkár elhunyt alkalmával tett intézkedésekről és nevezetesen arról, hogy az egyesületi irodavezetésével, főtitkári teendőket ellátásával a tisztikari tanács Kovács Géza titkár bízta meg, az Erdélyi szerkesztésével pedig Merza Gyula főpénztárost. Választmány az előterjesztett intézkedéseket jóváhagyólag vette tudomásul.

Kovács Géza titkár ezután előterjesztést tett az egyesületnek a múlt évben Brassóban tartott közgyűlése után való működéséről és arról, hogy a szakosztályok közül eddig csak még a Székely-Társaság alakult meg. A balneológiai osztály elnöke a megválasztást nem fogadta el.

Választmány az elnökség elvállalására Török Imre doktort újlag felkérni határozta. Hogy az elnökség a múzeumban elhelyezett kedélytemplommennyezet képeit az iparművészeti múzeumnak eladta, jóváhagyólag vette tudomásul. Gróf Haller Luise ama kérését, hogy a fehér-egyházi csatasíkon levő órház fentartását az egyesület vegye kezelésébe, az elnökség elfogadhatónak alaphiánya miatt nem tartotta. Jelentést tett a titkár a tagok részére megszerzett új kedvezményekről, könyvadományokról, kiemelve Décsy Mór világhírű turistánk ajándékát, ki tizenegy munkáját küldte meg az egyesületnek az elhalt, a kilépett és az újonnan belépett tagokról.

Meleg ovációban részesítették Merza Gyula főpénztárost, ki annak emlékére, hogy tíz éve betöltött, hogy a pénztárt átvette akképen jubilált, hogy alapító tagsági díj 200 koronát fizetett be az egyesület pénztárába.

Az E. K. E. pezsgő félévi 1/100-a 107 korona 6 fillért tett ki. Az E. K. E. gyűjtő 1/100-a még nem érkezett be, azonban jelezték, hogy a gyűjtő elterjedése ujabban igen nagy lendületet vett. Titkár jelentéseit jóváhagyólag vette tudomásul a választmány.

A Kolozsvár városa részére Fadrusz János-nétól érkezett néhai Fadrusz János mester babérágát, mintázó fáját, nyakkendőjét a történelmi szobában kiállítani és Kolozsvár város tulajdonaképpen megőrizni elhatározták.

Torda-Aranyos vármegye alispánjának a lunkai vizes átelyezésére vonatkozó átíratát tanulmányozás és javaslattevés kiadta a turistaosztálynak, a székelyi vizesnél építendő vendéglőre vonatkozólag beérkezett javaslattal együtt, mely vendéglőt részvényekre óhajt az egyesület felépíteni.

A városi tanácsnak a kányafői messzelátóra vezető Fleigel-utnak kikövezésére vonatkozó átíratára kimondották, hogy az egyesület az út fentartását, javítását magára nem vállalhatja, mert az speciális városérdek.

A földmívelésügyi miniszternek a nemzeti-ségi szempontból kiválóan fontos határszéli erdővásárlásra vonatkozó emlékiratra adott választát örömdetesen vették tudomásul és újabb adatok szerzése céljából kiadták az E. K. E. Székely-

Társaságának. A delonatai E. K. E. menedékház látogatására vonatkozólag elhatározták, hogy átírnak az erdőigazgatósághoz, az etnográfiai múzeum részére pedig a kormánytól segítyt kérnek. Beható vita keletkezett a folyó hó 13-án tartott turistaértekezlet javaslatai fölött, végül kimondották: 1. hogy a turista-osztály szerveztessék újra, önmagát egészítse ki és nagy vonásokban készítsen turista munka-programmot, az 1904/1905. évre pedig részletes munkatervet; 2. minden hónap 10-én d. u. 5 órakor tartassék választmányi ülés; 3. turista-kirándulások szerveztessék; 4. az állandó költségeken és nélkülözhetetlen kiadásokon felül maradó összegek a külön és határozottan megjelölt célokra befolyó összegek kivételével, a választmány mindenkor előzetes hozzájárulásával első sorban turista célokra fordíttassanak.

Titkár jelentésére a Székely-Társaságnak a cselédügy rendezésére vonatkozó javaslatait elfogadták és felhatalmazták a társaságot a kérdésnek társadalmi uton való megoldására. Kimondották, hogy Erdély természeti szépségeinek reklamizására vetített képekkel előadások tartassanak, a képek beszerzésére 100 koronát szavaztak meg. Világkép Erdély ezimen megjelölt munkának előkészítésére utasítottak az Elnökséget és az illusztrációhoz Ürmösi Sándor székely festő-művésznak 4 drb. székelyföldi olajfeszménye megvásárlására felhatalmazást adtak. A tordahasadeki feltárások folytatására vonatkozólag, a titkári javaslatát végrehajtás végett áttették a turista-osztályhoz.

Czárán Gyula E. K. E. tiszt. tagnak, a ki a kolozs-bihari hegységben nagyszerű felfedezéseket és turistafeltárási munkákat végzett, előterjesztett munkaprogramját a választmány magáévá tette és a turistaosztálynak végrehajtásra kiadta, azzal az utasítással, hogy a szerint, a mint a költségek folyósíttatnak, rendre valósítsa meg. Perezel Miklós debreczeni gazd. tanintézeti hallgató kérvényét az Erdélyi Gazd. Egyesülethez áttenni határozták.

A gyűlés d. u. 2 órakor ért véget.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Budapest, febr. 19.

Csak az élet mulik el, s a komédia, a mi tarkítja, mindig előlről kezdődik. Carneval herceg levetette bohócruháját, letette csörgős sapkáját, barátesuhát öltött magára, hamut hintett fejére és bolondítja tovább a világot.

Ugyis lehetne mondani: tovább vétekez. De jobb így: tovább bolondítja a világot. Szeretném tudni, nagyképűsködés nélkül ki vállalkoznék a vétek definíciójára? Mert mi a vétek? Vétek: az ügyetlenség. Vétek, ha a házasságtörő rajtakapja magát, ha a hazug ember hazugsága átlátszó hazugság, ha a tolvaj a tett helyén hagyja a névjegyet és minden olyan ügyetlenség, a mely in flangrantival jár, az vétek, mert büntetést von maga után. A mit nem büntetnek, az nem vétek. Vagyis: mindaz, a mit nem nyilvánosan büntetnek, az nem vétek. Tehát egy kis hamu a fejre, pár pereznyi melancholikus eltűnődés azon, hogy mivé leszünk, és ai right!

Az élet kalendáriumában ainesenek piros betűkkel írt napok, ott minden nap egyforma és minden nap az erősek és okosok napja, a kik úgy látszik, hogy nem bántja őket semmiféle problema, nem készülnek a földi életen kívül semmiféle tulvilági életre, de a mit az élet konvenciója kíván tőlük, azt megteszik és hamuval a fejükön táncolják tovább: az okosok tánczát.

Mea culpa... Suttogják két nap előtt a világ valamennyi Krisztus-képével ékesített templomban a jámborok, a kiknek semmi szükségük arra, míg a többiek kétkedve rázták fejüket: mea culpa? Nem az én hibám, de a

mi hibánk és azért vagyok ember, hogy több legyen a vétkem, mint az erényem. És a márványhomlokú szép asszonyok letérdeltek az oltár lépcsője elé, a pap a tavalyi szentelt barka hamujával keresztet csinált márványhomlokukra s ott a szép asszonyok mielőtt kiléptek a templomajtón, parfümös zsebkendőjükkel letörölték homlokukról a hamu keresztet.

Hadd viseljük azt benn a lelkünkben a tépelődők, a szomorúak és oktalanok.

Tehát elmúlt a farsang, a hivatalos hejehujának vége van s a fővárosi sápadt, agyonbálozott szép leányok édes, vagy szomorú álmodozással varrogatják, vagy tisztogatják a lenge bál ruhákat, melyek közül egyik-másik hasonlatos Karthago romjaihoz, az utolsó pun háború után.

Ha azok a ruhák beszélni tudnának! De annyit talán egyik se tudna beszélni, mint annak a kis erdélyi tanítónőnek a kékselyem bál ruhája, melybe piros vérvirágokat szőtt a megrágalmazott leánybeesület szenvedése.

Nem az első és nem az utolsó eset, hogy önálló, védtelen leányok, nem tudva más dokumentumát adni a rágalom hazugságának, az életükkel bizonyítják be ártatlanságukat.

S ezek az esetek a vidéki élet kicsinyes világában grasszálnak. Némely jól meghizott, egészséges, gondok nélkül élő tekintetes asszonyok, más mulatság hiányában, addig leleskednek a csipkefüggönyökön keresztül a szomszédablakokra, a míg mesés fantáziával kisütik, hogy a szomszédasszony, vagy kisasszony kisütötte fufruját, kipuderezte az arezát, ergo: vár valakit. És ugyanez a szomszédasszony, vagy kisasszony háza előtt elmegy a szolgabíró, a doktor, a segédjegyző, vagy a tanító és két óra múlva már tudja: a sógorasszony, komaasszony, a bábaasszony és patikusné s így tovább és rövid két óra alatt a tekintetes asszony szomszédnéjét, ha még olyan, fehértollu hattyumadár volt is, olyan feketevizű fürdőbe mártja bele, hogy a boldogtalan teremtest egy mázsa szappan se tisztítja meg többé.

Hát, édes Istenem, már mindenféle női egyetünk van, csak még olyan nincs, a hol a nők szolidaritást vállalnának a nők hirnevéért. Mert jó volna már azt megérteni, hogy nem a férfi kötelessége a nő hírére vigyázni, hanem a nő kötelessége. Ha én rajtam állana, minden nőt, a ki becsületében megrágalmaz egy másik nőt, irgalmatlanul diszkvalifikálnék és minden társaságból kizárnám. Akkor talán szegény egyedül álló kis tanítónőknek nem kellene agyonlőni magukat.

Lux Terka.

H I R E K.

Kolozsvár, febr. 20.

— **Pártgyűlés.** A kolozsvári szabad-
elvűpárt központi intéző bizottsága vasár-
nap, febr. 21-én, délelőtt 11 órakor a New-
York szálló emeleti termében gyűlést tart,
melyre a bizottsági tag urak ezen az
uton tisztelettel meghívattak.

— **Vármegyei tisztviselők ankettje**
Kolozsvárt. A vármegyei tisztviselők orszá-
gos egyesületének egyik bizottságát ismét érte-
kezletre hívták össze ezuttal Kolozsvárra. Hol-
nap 21-én Kolozsmegye székházában ül össze
az a bizottság, melynek Dózsa Endre alispán
az elnöke, hogy megbeszélje a fizetésrendezéssel
szoros kapcsolatban álló főszolgabírák átalány-
kérdés rendezését. Eddig ugyanis a főszolga-
bírák a legtöbb vármegyében mindössze 500
koronát kaptak a törvényhatóságoktól irodahe-

lyiségbér-, iroda-átalány és fűtési és világítási
átalány fejében és ebből a csekély összegből
kellett a főszolgabíráknak a hivatal összes költ-
ségeit fedezni. Hogy ez nagy méltánytalanság,
belátja mindenki, még az is, a ki a közigazga-
tási ügyekben teljesen járatlan, mert hisz 500
korona épen csak, hogy az iroda helyiség-
bért fedezi, már pedig 10.000—35.000 számig
terjedő ügyforgalom mellett, ha egy ügyszámra
csak 4 fillér papiros és irodaszer szükségletet
számítunk, 400—1400 koronát tesz ki az iroda-
szer szükséglet s e mellett még a fűtés és vilá-
gítási szükséglet, sincsen fedezve. A vasárnap
kolozsvári anketten ezért kizárólag az átalányok
országos rendezésével fog foglalkozni a bizottság,
mely követelni fogja, hogy a főszolgabírák min-
den vármegyében külön irodabér-, irodaszer-,
fűtési- és világítási átalányban részesíttessenek,
mert nem ér semmit a legszebb fizetésrendezés,
ha a fizetést a hivatali szükségletek fedezésére
kell fordítani. E mellett követelni fogják a fő-
szolgabírák az utiátalányok megfelelő emelését
is, mert a mai utiátalány mellett a kiszállások-
nál is ráfizettek eddigi fizetésükből. A bizott-
ságban az előadói tisztet ismét az egyesület
titkára Horváth József dr. tb. főszolgabíró fogja
viselni, a ki a bizottság határozata értelmében
emlékiratotszerkeszt e tárgyban a belügyminisz-
terhez.

A holnap üléselő bizottságba a Kolozs vár-
megyei főszolgabírák és 6 szolgabírák kívül
meghívást nyertek: Demeter Lőrincz (Székely-
Udvarhely), Hersényi Imre (Fogarás), Sebaizer
Gyula (Ségesvár), Bisztray József (Fogarás),
Hunyadi Imre (Ó Radna), Tóth Miklós (N.-Enyed),
báró Bánffy Kázmér (N.-Enyed), Zalányi Géza
(N.-Enyed), Bőjthe Kálmán (Marosujvár), Osuka
Domokos (Magyar-Igen), Pongrácz Géza (Al-
vincz), János István (Sepsiszentgyörgy), Sándor
Pál (D.-Szt.-Márton), Nagy Gyula (Sz.-Somlyó),
dr. Horváth József (Budapest), Szász József al-
ispán (Nagy-Enyed) elnök, Ivánka Pál (Sász),
Rákóczi István (Rétság), Schieb Viktor (Nagy-
Szeben), Semsey Aladár (Hosszúfalva), Imre Jó-
zsef (Nagy-Enyed), Zorkoczy Tivadar (Stubnya-
fürdő), Imecs Jenő (Nagysink), Mangusics Her-
man (Szeben-Szerdahely), Urdea György (Alsó-
Árpás), Fodor Lázár (Medgyes), Szeiwerth Vil-
mos (Ségesvár).

— **Az építési szabályrendelet tár-
gyalása.** A város új építési szabályrendeletét
a közmunka-bizottság már három hete tárgyalja
naponként tartott üléseiben. A tárgyalásokat a
közbejött rendes közgyűlés miatt félbeszakították
s azt csak a rendes közgyűlés befejezése
után folytatják. A terjedelmes szabályrendeletről
eddig letárgyaltak 328 §-t, a még hátralévő
25 §. letárgyalása még több időt fog igénybe
venni s azért e szabályrendelet, tekintettel arra,
hogy azt még a szakszabálybizottságok is tárgyalás alá
veszik, csak az áprilisi közgyűlésre lesz betér-
jeszthető. A közmunka-bizottság tárgyalásait
a közgyűlés befejezése utáni napon folytatja.

— **Márczius 15.** A márczius 15-iki ál-
landó bizottság csütörtökön este Sándor József
orsz. képviselő elnöklete alatt az Emke irodá-
jában ülést tartott. Elsőbben is betöltötték az
időközben megüresedett négy tagsági helyet.
Titkos szavazással megválasztottak: Apáthy Ist-
ván dr., Gajzágó Manó, Kecskeméthy István és
Cs. Papp József. — Ezután Sándor József el-
nök bejelenti, hogy a bizottság érdemes pénz-
tárnoka: Hory Béla, egyéb elfoglaltsága miatt
lemondott erről a tisztéről. Mivel Horyt nem
sikerült rábírní elhatározásának megmásítására,
a bizottság sajnálattal tudomásul vette a le-
mondást és — az elnök indítványára — Hory
Bélát, mint az állandó bizottság egyik legrégebb
s legérdemesebb tagját, nagy lelkesedéssel tisz-
teletbeli elnöknek választotta meg. A pénztár-

noki állás egyhangú választással s élénk éljenzésé-
közt Ferenczy Gyula bankigazgatóval tölteszt
be. Az állandó bizottság alelnökévé zajos ová-
czió közepett Merza Lajos kir. tanácsos válasza-
tatott meg. — A gyűlés további folyamán az
elnök bejelenti, hogy az idei ünnepélyre az ün-
nepi beszéd megtartására Apáthy István dr.
egyetemi rektort sikerült megnyerni. A márcz.
15-iki lakomán a Kossuth-serleggel a felköszön-
tött Kossuthány Ignác dr. e. tanár fogja meg-
tartani. Az ünnepélyen közre fognak működni:
szavalattal Szakács Andor, énekkel a kolozsvári
dalkör és a polgári dalegyet, zenével Csikai
népzenekara. Az ünnepély többi pontozatai még
nincsenek megállapítva.

Az idei márczius 15-iki ünnepnek egyik
vonzó pontja lesz dr. Perl Ottóné szül. Halász
Adél urnő éneke, kit a márczius 15-iki bizott-
ság elnöksége a tegnapi napon kért fel és nyert
meg a hazafias ünnepen való részvételle. Dr.
Perl Ottóné ezelőtt Strassburgban volt szerző-
detve s legkiválóbb énekes nőink egyike. A már-
ezius 15-iki ünnepen a zongorán való kíséretre
Stefanidesz Károly ur, a kolozsvári Nemzeti Szin-
ház karnagya kértett fel.

— **A márczius 15-iki bizottság és a
színház.** A márczius 15-iki bizottság a követ-
kező határozatot intézte Megyeri Dezsőhöz, a koloz-
svári Nemzeti Színház igazgatójához:

A kolozsvári márczius 15-iki állandó bizott-
ság nevében szerencsénk tisztelettel felkérni,
hogy a vezetése alatt álló kolozsvári Nemzeti
Színház műsorának megállapításánál a márczius
15-iki nemzeti ünnepre figyelemmel lenni szives-
kedjék. Nem szükséges azt igazgató urnak
mondanunk, hogy márczius 15-ike egyszerűs-
módra a cenzura nélkül való színirodalmat s általán
azt az emberséges és hazafias szellemet jelenti,
mely nélkül szinpad sehol a világon fel nem vi-
rágozhatott, vagy hivatást nem teljesített. Te-
kinthet azonban az eddigi szokásra bizottsá-
gunk kötelességének tartotta jó előre felhívni
igazgató ur figyelmét. Hazafias tisztelettel, Ko-
lozsvárt, 1904. február 19-én Sándor Jó-
zsef elnök. Péder Ottó jegyző.

— **Támadás az ipartestület ellen.**
(Esküdtársi tárgyalás.) Hosszu ötnapos tárgya-
lás után végre befejezést nyert, a kolozsvári ipar-
testület sajtópöre. A tárgyalás a késő esti órá-
kig nyúlt, úgy hogy a tárgyalás csak esti 1/2 10
órákor ért véget.

A tegnap délelőtti tárgyalás során befeje-
ték a bizonyítási eljárást és meghatározták az
esküdtekhez intézendő 14 kérdés szövegét. Dél-
után 3 órákor nyitotta meg Reinbold elnök
a folytatódó tárgyalást és felszólította Endes
kir. alügyészt vádindítványának megtételére.
Az alügyész hosszú másfélórás beszédében nagy
részletességgel mutatott rá az egyes cikkekben
inkriminált kifejezésekre és azok sérelmes voltát
vitatva. Lelkiismeretének megnyugtatása vé-
gett — a mint mondta — kérte a törvény-
széket, a kérdéseket olyan formán egészítse
ki, hogy az esküdtek arra is feleletet adjanak,
miserint az ipartestületet közhatóságnak tart-
ják-e? Ezt követőleg Indre László, Székely
Béla védője, majd Zentai Leó szólalt fel.
Schwarcz Miksa dr. tartalmas védő beszédjében
polemizál az ügyészszel és a tanuvallomások
eredményének összegezésével vitatja, hogy sem-
mit sem irt, a mit be nem bizonyított. Kéri
felmentését. Székely Béla védekezése után a tör-
vényszék visszavonult, hogy a közzvádnak a
kérdések kibővítése iránt tett indítványa felett
határozzon. A törvényszék a kérésnek helyet
adott és ennek értelmében a 14 kérdést 27-re
egészítette ki.

Reinbold elnök alapos resüméje után az es-
küdték 1/2 8 órákor visszavonultak. 3/9 után hir-
dette ki Apáthy István dr. esküdtfőnök a ver-
diktet, mely szerint a vádlottakat minden
kérdésben nem bűnösnek mondták ki. 1/4 10 óra
tájt hirdette ki Reinbold elnök a felmentő
ítéletet.

A ügyész megnyugodott, ellenben a magán-
vádlók képviselőiben dr. Fekete Károly semmi-
ségi panaszt jelentett be.

— **A Kossuth-asztaltársaság estélye.** A Kossuth-asztaltársaság tegnap este népes és sikerült estélyt tartott a New-York szálló emeleti termében. Az estélyt az „Összhang” dalegylete nyitotta meg a „Hymnus” elénekülésével. *Turchányi* Gyula szép előki megnyitója után *Gerencsér* István tan. kép. tanár tartott érdekes és figyelmes lekötő felolvasást. Felsőbüki Nagy Pálról. Azután az „Összhang” dalegylete Hubert „Öseink emlékezete” című szép dalát és kurucz-dalokat adott elő, melyet a közönség lelkesülten megújrazott. A Kossuth-pohárral *Könczy* Imre mondott hatásos köszöntőt, mely után az „Összhang” adott elő szép dalegyveleget.

A programm-befejezésül az „Összhang” dalegylet a Szózatot énekelte el abban az új formájában, melybe az Egressy dallamát *Farkas* Ödön jeles zeneköltőnk dolgozta át. Tudvalevő, hogy a Szózat dallama ellen zenei szempontból nagy és lényeges kifogások vannak. A szöveg és dallam ellentétben állanak. Formailag úgy van megkomponálva, mintha két-két sor tartoznék össze, holott a szöveg szerint az első és harmadik, a második és negyedik felelnek meg egymásnak. Azonkívül a dallam hangsulya rendszerint nem esik össze a szöveg hangsúlyozásával, sőt legtöbbször zeneileg hangsúlyos részek a hangsúlytalan szótagokra esnek. Az első fogatkozást a dallam megtartása mellett csak részben lehetett kiküszöbölni, a másodikat, a rythmusbelit teljesen helyes és magyaros formába hozta *Farkas* Ödön avatott átdolgozása. Az „Összhang” *Zsigmond* Ferenc vezénylete alatt igen szépen énekelte el az új rythmusos Szózatot, mely ebben a formájában meglepően nagy hatást tett a közönségre könnyen és egyszerre kiéreztek belőle a helyesebb és bensőbb magyarságot és lelkes tapsok közt még kétszer kellett megismételni a dalkörnek.

Hisszük, hogy a daloskörök szelvében örömmel fogadják ezt az újítást és eszerint fogják a nemzeti imádságunkat énekelni.

Az estélyen több lelkes pohárköszöntő hangzott el, többek között *Herepey* Gergely a felolvasó *Gerencsér* tanár, *Tanács* József *Tompa* Kálmánra, *Tompa* Kálmán *Török* Sándorra tartott felköszöntőket. Az estély a késői órákban ért véget.

— **Kolozsvári Athletikai Club.** A nemrégiben megalakult „Kolozsvári Athletikai Club”, melynek elnöke lett báró *Józsi* Gábor, alelnökök *Dávid* Endre posta tanácsos és *Fabinyi* Rudolf dr. egyetemi tanár több testedző sporton kívül a czéllövészetet is kultiválni fogja. A czéllövészeti gyakorlatok még e hónapban megkezdődnek *Hankó* Elemér club jegyző és *Sárpy* László vezetése és felügyelete mellett. Egyelőre a Tornavivoda nagytermében fognak szabaczelövészetet tartani szobafegyverrel és pisztolyokkal a tavasz bekövetkeztével pedig a szabadban nagy fegyverekkel egy czéllövésre alkalmaz helyen. A vivás tanítására teljesen díjtalanul *László* Gyula és *Varga* Sándor vivómesterek ajánlkoztak, kik az olasz és magyar vivás művészetében fogják tanítani a tagokat különös tekintettel a szép testtartásra és szabályos vivásra. A clubnak eddig 125 rendes tagja van.

— **Vallásos esték.** Holnap, februárius 21-én a következő tárgysorozattal tartják meg a protestáns vallásos estéket: I. *Az ev. ref. theologiai fakultás disztermében.* 1. Ének. 2. Felolvasást folytatja: *Kenessey* Béla theol. fakult. igazgató. 3. Ének.

II. *A magyar-utcai ref. népiskolában.* 1. Ének. 2. Felolvas: *I. Irsay* József ev. ref. lelkész. 3. Szavaltat. 4. Ének.

III. *A hidelvei ref. népiskolában.* 1. Ének. 2. Felolvas: *Molnár* Lőrincz ref. lelkész. 3. Szavaltat. 4. Ének.

IV. *A város monostori részében.* 1. Ének. 2. Felolvas: *Szabó* Miklós h. lelkész. 3. Ének.

— **A korcsolyázó-egylet** e hónap 21-ére hirdetett közgyűlést elhalasztotta a jövő vasárnapra, folyó hó 28-ára.

— **A Dávid Ferencz-Egylet házi estélye.** A Dávid Ferencz-Egylet márczius 5-én, este 8 órakor a New-York szálló földszinti termében zártkörű házi estélyt rendez. A szép sikerűnek ígérkező estély védnökei: gr. *Bethlen* Gézáné, *Ferencz* Józsefné, *Haller* Rezsőné, *Pákey* Lajosné, *Weress* Sándorné és *Zsaki* Istvánné,

valamint *Csongvay* Lajos, *Fekete* Gábor, *Gál* Jenő *Gotthard* Sándor, *Klobucsár* Győző, *Molnár* Sándor és *Székely* Ferencz. A nagyszámu rendező-bizottság élén dr. *Boros* Győrné, Gyöngyösi Béláné, dr. *Nyiredi* Gézáné, *Fangh* Erzsébet, *Ferencz* Zsuzsa, továbbá *Árkosy* Lajos, *Hadházy* Sándor, *Mikó* Imre, *Pálffy* Márton, dr. *Boros* György és *Gálfi* Lőrincz állanak.

— **Altábornagy és színésznő házassága.** A Pesti Hirlapnak tegnap délután Kolozsvárra érkezett száma, a fenti cím alatt egy pletyka-színezetű rövid hirt közöl *Klobucsár* Győző altábornagynak, a kolozsvári 21-ik honvédkerület parancsnokának *Szabó* Mariskával, a kolozsvári színház énekesnőjével tervezett házassági szándékáról. Elmondja a kis közlemény, hogy az altábornagy, a napokban jegyet váltott, a fiatal színésznővel, de *Klobucsár* Vilmos honvédségi adlatus. az altábornagy bátyja, mindenképp azon van, hogy a házasság meghiúsíttassék. Előbb le igyekezett beszélni öccsét a házasságról, később pedig nyugdíjazással fenyegette. Midőn az altábornagy megingathatatlanul mutatkozott tervében bátyja megállapodott vele abban, hogy *Szabó* Mariskát, kinek apja különben honvédszázados volt csak akkor vezeti oltár elé, ha visszavonul a színpadtól. Ám ekkor a színésznő szerződése merült fel akadályként s bár Megyeri igazgatónak ki akarta fizetni a vinculumot *Klobucsár* Győző altábornagy, az igazgató nem szándékoszik elbocsátani *Szabó* Mariskát, ki épen ebből a regényből kifolyólag vivta ki magának a színházjáró közönség minden rétegének érdeklődését és nőtte ki magát a színház vonzó starjává. A másik verzió szerint — említi a közlemény — a házasságot az hátráltatja, hogy az altábornagy válófélben van első feleségétől, de a válóperben még nem történt végleges döntés.

Az érthető érdeklődést keltő hirre vonatkozólag, melyből első pillanatra kitetszik, hogy a fővárosi lap valamelyik kolozsvári tudósítójának hivatalos, felületes és hamis információja — egyik helybeli lap munkatársa felkereste és megkérdezte *Klobucsár* Győző altábornagyot. Az altábornagy méltó felháborodással értesült a hamis állításokkal bőven adagolt közleményről, mely illetéktelen indiszkréczióval hatol be legszorosabb magánügyeibe, melyekhez senkinek semmi köze nem lehet. Azt távolról sem tiltolja, hogy *Szabó* Mariska kisasszonyt nejevé akarja tenni, de magánügyének nyilvánosságra hozatala olyan hamis, valótlan állításokkal átszöve, mint az illető tudósító teszi a legelemibb józslés hiányosságáról tanuskodnak. A hirre vonatkozólag kijelenti, hogy nem igaz, mintha bátyja *Klobucsár* Vilmos adlatus ellenezte volna a házasságot; továbbá nem igaz, hogy első nejétől törvényesen — még 8 évvel ezelőtt — el nem vált, hogy a vinculumot ki akarta fizetni stb. Az altábornagy visszautasító nyilatkozatához mi is bátran hozzátehetjük rosszaságunkat, s elítélésünket a felől az illetéktelen tolokodás felől, melylyel egy tudósító egy fővárosi lap hasábjairól merészkedik valakinek feltétlenül tiszteletreméltó magán dolgaiba avatkozni és pedig a legkönnyelműbb felületesség, szenzáció hajhászó és ferdtetés roszhiszemű színezésével.

— **A színházi karzat rakonezatlankodása.** Több ízben szóvá tettük, azt a legminimalisabb józslést is erősen molesztáló rakonezatlant viselkedést, melylyel a kolozsvári Nemzeti Színház karzati publikumának egy része az előadások menetét sokszor valósággal megakasztja és a legkínosabbban inzultálja meg az edzettebb idegű nézőt is. Több ízben ráirányítottuk a rendőrség figyelmét, hogy valóban égető sürgőssége érkezett el a megrendszabályozás és legszigorubb közbelépés idejének. A szelid figyelmeztetések, megfédések és komoly rendreutalások mindenképp karbavesztett fáradságnak bizonyultak s legföljebb hangos til-

takozások, zajos tumultusok és kavarodások förtetőgét idézték fel. Csak nemrégiben is megtörtént, hogy a karzat rakonezatlankodó része, melynek főtöredéke — sajnos jelenségképpen — az iskolák ifjúságából, s művelt egyetemi polgárokból került ki, egy kötelességét teljesítő rendőrmesterrel keveredett konfliktusba. A bosszantások, ingerkedések és sértegetések egész raját zudították a rendőrmesterre egy felvonásokban, s mindezt oly hangos módon, hogy az egész színházba járó közönség nagy mebotránkozását keltették fel. A karzat rakonezatlankodó viselkedése azután sem szűnt meg. A rendőrség végre a legszigorubb eljárás teljesítését rendelte el a karzaton szolgálatot teljesítő közegeknek. Az előadást zavaró, rakonezatlant elemeket kellő figyelmeztetés után, a szolgálatot teljesítő rendőrközeg egyszerűen kivezeti, s a kihágási eljárás megindítása végett előállítja. Erre az intézkedésre vonatkozólag, melyre már vakon égető szükség volt, a rendőri sajtókönyv a következőket közli:

Több ízben tapasztaltatott, hogy a színházban a karzati közönség közül sokan botrányos módon viselkednek s ez által az előadást zavarják. A rendőrségnek sikerült szigorubb intézkedések életbeléptetésével a botránytokokozók közül többeket felfedezni, kiket szigoruan megbüntettek.

— **Uj főrend.** Gróf *Teleki* József nagybirtokos adócezenzus alapján fölvetetett a főrendiházi örökös tagok sorába.

— **A székely akció új munkásai.** *Tallán* földmivelésügyi miniszter *Dorner* Béla kir. gazdasági intézőt és *Benkő* Pál gazdasági szaktanárt a székelyföldi népsegítés munkája végzésére kirendelte. *Dorner* Székelyudvarhelyen, *Benkő* S-Szent Györgyön fog működni és az állami akció irányítani.

— **Major tánczmester** márczius hó 1-én egy két hónapra terjedő tánc-cziklust nyit. Egyben kéri a t. érdeklődő közönséget, hogy magánházakban és intézetekben a coloneokat adag szerezni kegyeskedjék.

A Bostonból és Cake-Valkból magánórakat ad. Egy magánóra 6 korona. A magánórakat haton is vehetik, ezeket a társaságokat az érdeklődők hozzák össze.

Jelentkezni, vagy értekezni minden időben lehet lakásán: Mátyás kir.-tér (Főtér) 12. szám, II., em. 25. ajtó.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön és és kir. udvari megkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitünően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmány-répamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

TÁVIRATOK.

Udvari ebéd.

Bécs, febr. 20. Bécsben ma lesz az első udvari ebéd, melyet a király a delegátusoknak ad. Ép ezért *Tisza* István gróf miniszterelnök ma reggel Budapestről Bécsbe érkezett.

Az király személye körüli miniszter.

Budapest, febr. 20. Bécsből hivatalosan megerősítik, hogy *Khuen-Héderváry* Károly gróf lesz a király személye körüli miniszter.

Katonaiskolai alapítványok.

Budapest, febr. A magyar kormány a delegációk után törvényjavaslatot fog a Ház elé terjeszteni, mely szerint a katonaiskolák magyar növendéke számára kétszáz alapítványi helyet létesítenek.

Az orosz-japán háború.

Szent-Pétervár. febr. 20. Hivatalosan jelentik, hogy „Varjak” orosz cirkáló-hajó és „Korejec” orosz ágyunaszád febr. 18-án megütközött egy japán hajóhaddal, miközben a „Varjak” harcoképtelen lett. Az oroszok mindkét hajójukat légberőpítették, hogy azok ne jussanak a japánok kezére. A két hajó legénységét külföldi hajók vették fel. Orosz részről 9 tiszt és 33 ember esett el, 17 súlyosan, 2 ember könnyen megsebesült.

Szentpétervár, febr. 20. A csár a mai napon megszüntette a laptudósítónak a külföldre intézett magántávirataira eddig fennállott cenzurát.

Szentpétervár, febr. 20. A kelet-ázsiai szárazföldi hadsereg főparancsnokává Kuropatkin hadügyminiszter neveztetett ki.

Elfogott kivándorlási ügynök.

Sopron, febr. 20. Sopron melletti Balf községben a csendőrség letartóztatott egy Schroff Max nevű kivándorlási ügynököt. A vizsgálat kiderítette, hogy Schroffnak megbízása volt, hogy a magyarországi német protestáns lakosság körében Németországba kivándorlást toborozzon.

Pánik a Király-színházban.

Budapest, febr. 20. A „Király-színházban” tegnap este előadás közben egy kulissza meggyulladt. Az előadáson jelenlevő közönséget nagy pánik fogta el; többen helyeikről felugráltak és szaladni igyekeztek. A tüzet egy tűzoltó hamar eloltotta s így nagyobb baj nem esett.

Művészet.

Egyenlőség.

— Bemutató előadás febr. 19-én. —

Aligha járnánk helyes uton s valószínűleg az író Barrie is tiltakoznék ellene, ha tegnap bemutatott darabját mélyebb filozófiai, vagy akár szociológiai igazságok szempontjából mérlegelnék. Ez esetben hamar rájónnánk arra, hogy rég megállapított elvek, kétségek nem vont, immár köztudattá vált igazságok, egy mélyen járó kérdés fölött való tetszetős, de annál felszínebb szellemeskedések foglaltatja ez az Egyenlőség ezimen színpadról-színpadra hódító új darab Sőt a népszerűség, melylyel mindenfelé találkozunk, s a mely nálunk is egyszerre hozzá szegődött, szintén azt látszik bizonyítani, hogy az író nem súlyos problémák fölvetése, vagy világ nézetének eredetisége révén keresi és találja meg a közönség tetszését. A filozófálás és új szempontok beállítása soha sincs a publikum inyére, legkevésbé pedig akkor, ha a színpadról hangzik. A Barrie darabját pedig mohó kíváncsisággal és lankadatlan figyelemmel néztük mindvégig és — azt hiszem — még sokszor és szívesen gyönyörködünk benne.

Az író maga fantáziának nevezte darabját. Az ilyen író tevékenység már eleve lemond arról, hogy igazságokat állapítson meg és a szigorú logika erős fonálára fűzze mondani valóját. Szabad csapongásában annál könnyebben állítja össze az ellentéteket, kiélezi a különbségeket és megnöveszti a fonákságokat. Bizonyos józan elvek, tapasztalatok köré csoportosítván a végleteket, igen könnyen jut olyan színbe, mintha utmutatója, mérséklője, felvilágosítója és oktatója akarna lenni a nézőknek. Holott csak a szatirikus nyilatkozik meg benne és a mulattatás, szórakoztatás mellett legfőbb szándéka, hogy a ferdeségekre, következetlenségekre és társadalmi hibákra mutasson rá.

Ilyen szempontból nézve Barrie művét, sokkal több értéket és írói érdemet találunk benne. Az ötletének, — mert csupán ez és nem több az alapja — igen világos, könnyű és szép for-

mát tudott adni. Az eredetiségéhez ugyan szó fűződött már s utaltak egy német íróra és különös találkozáskép egy jeles magyar novellistánk hasonló tárgyi elbeszélését is föllevenítették. De a Barrie darabja keresztyülvitelében annyi ötletességet, finomságot, könnyed és előkelő szatírárt árul el, a esolekménye fejlesztésében fölépítésében oly öntudatosságot, kiszámított hatásokat tanúsít, hogy ezekkel szemben témájának eredete alig jöhet számba. Csak röviden kísértjük, mely azért követni a fantasztikus történet fonálát:

Lord Loam, egy dúsgazdag régi angol arisztokrata család sarja, a kin a dementia jelei feltűnően észlelhetők, abban a rögeszmében szenved, hogy az emberek egyenlőségét a maga körében megvalósítsa. Nincs ur és szolga, mindnyájan egyenlők vagyunk. Havonta egyszer vendégül látja szalonjában az összes eselődéséget az utolsó konyhaszolgálóig s az apró inasig. Nagy kin ezt végig szenvedni leányainak, a kik sehogysem tudják belátni, hogy a eselődés is olyanok legyenek, mint ők. De leghevesebben tiltakozik ellene a család első komornyikja. Mr. Crigthon a ki valódi megtestesülése a vérbeli alázkodásnak, rendíthetetlen tiszteletnek a születési arisztokrácia iránt. Egy élő példányképe a konzervatorizmus talán ivadékról-ivadékra fejlett s szinte művészivé finomult szolga embernek. Ő bizonyítja legjobban, hogy az egyenlőség üres ábránd és természetellenes. Mindig mindenütt lesznek, a kik parancsolnak és a kik szolgálnak. Ezt a természet kívánja így. Hogy miért, ő nem okoskodik felette, az nem az ő dolga. A lord világkörüli utra készül yachtján és elveihez híven csak a legnélkülözhetetlenebb eselődéséget viszi magával. Crigthon vállalkozik, hogy maga tölti be az inasi tisztet. A megrémült három leánynak is csak egy komorna jut: Crigthon egyszerű eseléd-ideálja.

A második felvonásban ott találjuk a kényes arisztokrata családot egy pusztaszigeten. Hajó törést szenvedtek Az öreg lord hiányzik csak, a többiek joformán ruhátlanul, védtelenül, kétségbeesetten szoronganak minden segítség hiján. Ekkor tűnik fel a Crigthon szolgája, a milyn ezermesteri képesség szorult. Robinson ügyesség és leleménnyel rendezi a hajótöröttek dolgát. Kunyhót épít, ételt készít a gyámoltalan familiának, a mely csakhamar érzi, hogy a komornyik tudása, ereje, energiája, férfiasága, önkéntelen fölébe kerül az egész tehetetlen társaságnak. Megkerül az öreg lord is, kit hiába biztatnak, hogy állítsa vissza tekintélyét. Az éhség, az őstermészet, mutatja meg kétségbevonhatatlanul, hogy a tudás, erő, a munka képesség rendelkezik. Ismét csak előáll az ur és szolga, csak hogy most más renddel. Crigthon parancsol, a többiek engedelmeskednek. A természet rendje itt így követeli, hogy lehetővé váljék az élet.

Csakugyan a harmadik felvonásban már Crigthon a gazda. Neki engedelmeskedik mindenki a legszorgalibb hunyászkodással. Az egykori lakáj ért a tekintély uralmához. Az egykor gögös leányok pedig versengenek a kegyért. Szerelmek mind e talpig férfuba. Már ép azon a ponton van a dolog, hogy Crigthon nejeül jegyzi el a legidősebb leányt, mikor egy angol hajó a szigeten véletlenül kiköt és megszabadítja a hajótörötteket.

Egyszerre vége az őstermészet minden uralmának. Megjelent a civilizáció és elfoglalja uralmát mindenestül a régi rend. A büszke tartású Crigthon fejedelmi dereka egyszerre lakajosan görbül és pedáns, kifogástalan diszkrecióval szolgálja ki urait. A negyedik felvonásban ismét itthon van a család és ebben a környezetben senki sem akar visszaemlékezni a régi helyzetbe. A diesőség, kaland mind az urak javára íródik könyv is beszél róla. Vége a Crigthon házasságának, a leánya régi arisztokrata jegyesehez megy s Crigthon most is úgy találja, hogy ez a természet rendje s hideg előkelő józansággal választ magának feleséget a hozzáillő eselédi sorból.

Lehetetlen a darab meglepő fordulatait, finom szatíráját, pompásan jellemző helyzeteit megközelítőleg is vázolni. Csupa frissesség, szírványosan tündöklő színváltozat, élmenség szövi össze a jeleneteket, a melyek szokatlanságukkal is fogva tartják a közönség figyelmét. Igazán

élénk fantáziájú író nemes izléssel készült, elementáris hatású munkája.

Ezek az elemek készítették az előadók ambícióját is komoly és gondos munkára. A drámai személyzetnek becsületére vált a jól előkészített bemutatató előadás. A hálás szerepek a színyszerűség tudásuk és tehetségük érvényesítéséhez juttatják az előadókat. Első sorban Somlai Arthur Crigthonját kell kiemelnünk. Felfogásának mélyreható ereje, következetessége, művésziesen természetesen játékban nyilvánult. Minden vonást tisztán és határozottan tudott kiemelni alakján és ezért általános, osztatlan sikere volt. Talán a legnagyobb minden eddigi alakításai között. Szegő a rögeszmés lord szerepét kitűnően sikerült alakítással látta el. Humor, jó kedély csillogott a játékán, a benső motívumok föltűntetésében pedig meglepően biztos művészi intuíció vezette. Méltó a legteljesebb elismerésre.

Mészáros A. ügyes játéka most is hatást ért el. A nők közül Tóvölgyi Margit nemes öntudatos művésze mellett Etsy Emilia és Gál Janka játszották az arisztokrata lányokat. T. Csige Böske egy nem neki való szereppel küzdött. Kassai, Bécezi, Laczkó A a kisebb szerepeket játszották gondosan.

A darabot, mely nálunk is vonzóereje lesz a műsornak, ma és holnap ismétlik.

* A színház hírei. Egyenlőség Barrie fantasztikus színműve, mely bemutatóján általános, nagy sikert aratott, vasárnap este páros és hétfőn páratlan számú bérletben kerül színre.

* IX-ik ifjúsági előadás lesz holnap délután a „Piros bugyelláris”, a főszerepekben Károlyi Leonával, Kassaival és Szentgyörgyiivel. A darab dr. Kiss Ernő unit. főgimnáziumi tanár fog értekezni. — Józsi. Molnár Ferencnek, nagysikerű új bohózata, a Józsi lesz a hét ujdonsága. A mulattató bohózat czimszerepét, a szerző híressé vált alakját, a vásott Józsi gyereket, a kis Fehérvár Annuska fogja játszani. A darabban kitűnően megírt komikus szerepek vannak, melyeket: Kassai, Mészáros, Dezséri, Mátrai, Bécezi, Szegő és Somlai játszanak. A Józsi szombatkor kerül bérletben bemutatóra. — Szegény Jonathán. Millöcker 6 év óta pihentetett operettje kedden kerül színre új betanulással. A czimszerepet Kassai Károly, az impressariót Mátrai Kálmán, Van der Goldot Hunfi, Mollyt Szabó Mariska, Harriettet Károlyi Leona játsszák. — Shakspeare est. Csütörtökön „Macbeth” fog színre kerülni Szakácsesal a czimszerepben. Lady Macbethet ezuttal játsza nálunk először Tóvölgyi Margit.

* Vendégszereplés. Pénteken a budapesti Király Színház fiatal énekesnője Szőke Sári fog vendégszerepelni. Az ifjú szubrett énekesnő az „Aranyvirág” czimszerepében fog bemutatkozni.

Heti műsor:

Hétfő:	Egyenlőség (b. 135. sz.).
Kedd:	Szegény Jonathán (b. 136. sz.).
Szerda:	A drótos tót (b. 137. sz.).
Csütörtök:	Macbeth (b. 138. sz.).
Péntek:	Aranyvirág (bérlet 139. sz.), Szőke Sári m. v.
Szombat:	Józsi. 1-6r (b. 140. sz.).
Vasárnap:	(d. u.: Katalin. este: Józsi (b. 141. sz.).

A japán hadseregről.

Irta: Ferenoz Ferdinánd trónörökös.

Kolozsvár, febr. 20.

Ferenoz Ferdinánd főherczeg 1892. és 1893-ban tett világhörűli utjáról tudvalevőleg igen érdekes naplőfeljegyzéseket tett közzé. Ezekben többször szó esik a japán hadseregről is. A kiváló megfigyelésekből közöljük az alábbiakat:

A japán hadsereg teljesen francia mintára van felszerelve. A gyalogság, mely parádében vonult ki, kék kabátot visel vörös parolival, a melyen az ezred száma látható, a nadrág is vörös. A esakó fényezett bőrből készült, kevésbé esinos formájú. A csapatok Japánban készült Murata-rendszerű 11 milliméter kaliberű hátultöltőkkel vannak felfegyverezve, a melyeket azonban állítólag nemsokára 8 mm. kaliberű ismétlőkkel fognak felszerelni. A felszerelést ki-

egészítik kardbajonett és borju, utóbbi a mi régi hátí bőröndjeikre emlékeztet. Komót-egyenruhát, a melyet különösen egyszerű gyakorlatoknál nyáron használnak, fehér vászonöltönyök és tányérformájú sapkák szolgálnak. A tiszték a kardok lehajtásával és oldalt tartásával szalutáltak, míg a legénység tisztelgett, — oly fegyverfogás, melyet a mi hadseregünkönél már nem láthatunk.

A lovasság loányaga kitűnő, kiképzése is elég jó. Uniformisa ezíra és izléstelen. Sötét attila sárga sujtásokkal, piros nadrág széles zöld sávval; fegyverzete lovassági kard és Murata-szerkezetű karabély.

A tüzéség egyenruhája kék- és zöldszínű, fegyvere 7.5 centiméteres hátultöltő bronzpuska. Az ágyu elé fogott lovak javarészt ménnek; kvalitásuk kielégítő. A train-csapatok egyenruháját kék hajtóka díszíti, lótarakója zöldszínű; a műszaki csapatok uniformisa sötétkék posztó amarant-vörös hajtókával, felszerelése ép oly modern és praktikus, mint a mienk.

A csapatok kiképzése, mint már említém, meglepően jó s alig különbözik az európai hadseregektől.

A főherceg ezután a következőképen számol be impresszióiról:

— Ambár a lovassági kaszárnya megtekintése nem szerepelt programunkon, engem, mint volt huszárezredet, ez érdekelt leginkább. Megkértem tehát a herceget, hogy vezessen oda bennünket, s rendelje el egy lovasszázad kirakolását. A herceg készséggel teljesítette kérésemet s e kirándulás is rendkívül érdekes és tanulságos volt. A japán lovasságot európai mintára szervezték, aránylag rövid idő alatt s bámulatos eredménnyel. Kétségtelen, hogy itt ott hiányokat is észleltünk, de a katonák kiképzése és felszerelése nagyjában fölülmulta várakozásomat. Minden lovaszázadalnak három, a gárda-lovasságnak két svadronja van. Egy zászlóaljban béke idejében 497 ember szolgál, loállomány 450 paripa. Az istállók fából épültek, tágasak és szellősek.

A legénység szobáiban fapadlók vannak. Szellős tiszta helyiségek, melyekben feltűnt nekem, hogy a legénység egyenruhával és cipőkkel milyen jól és bőven van felszerelve. Mindegyik katonának dísz- és gyakorló egyenruháján, valamint nyári ruházatán kívül még 3—4 csikós zubbonya van. A fekhelyek fölött alkalmazott deszkákon mindenütt igen csinos teás készletek állanak. A legénység, mely nagyon egészséges és erőteljes kinézésű, naponta 3-szor étkezik, étkezésük nagyjából rizsből áll, a melybe elegendő mennyiségű hal vagy hus van keverve.

A mi a lovasság fegyverzetét illeti, feltűnt nekem a kard, melynek pengéje vékony és keskeny, a kosara pedig oly csekély, hogy az egész fegyver szinte gyerekkard benyomását teszi. A karabélyt nem szorítják derékszíjjal a testhez, hanem a katona minden mozdulatánál a hátán lötyög. Az altisztéknek könnyű és igen praktikus revolverük van, melyek jobbak a mieinknél.

Mialatt a kaszárnya helyiségeit szemléltem, a parancsnok elrendelte, hogy a nagy udvaron egy tiszt vezetése alatt egy 14 párból álló lovas-szakasz vonuljon ki. A szakasz a legkülönbözőbb mozdulatokat végezte, teljesen hasonlatosokat a mieinkhez. Végül a legénység körben lovagolt körülöttünk és ez által alkalmat nyújtott nekünk, hogy a loányagot alaposan megvizsgáljuk. A japán kormány néhány év előtt számos magyar fedezőment vásárolt és ezeket az ország különböző részeiben állította fel. Ez apamének utódaiból származik a mai japán katonaló, mely már az első pillantásra elárulja a magyar vért.

CSARNOK.

Kis cipők.

Irta: Drez Gusztáv.

Franziából fordította: Urszics Darinka.

Reggel, mikor szobámat elhagytam, gondos rendben, sorjában elhelyezve megpillantottam ajtóm előtt az ő cipőcskéit meg az enyémet. A sok használattól kitágult fűzős cipőcskék voltak. A talpa egy kissé balfelé volt letaposva s a jobb lábára való cipőcskén egy kis lyuk éktelenkedett. A fűzőszalagcskák jobbra-balra ernyedten lógtak. A bőr feldudorozásán szinte látni véltem kicsi ujjait s apró lákaeszkái minden szokott mozgása meghagyta nyomát a sok, szinte megszámlálhatatlan ráncokon.

Hogy jön minden vissza emlékezetembe? Valóban nem tudom, de mintha most is látnám az édesnek apró cipőcskéit ott a szőnyegen az enyimek mellett, két porszem, két kőkolosz mellett, a bájos tengelicze az elefánt társaságában. Az ő kicsi, mindennapi cipőcskéi voltak ezek, a játékban résztvevő társai, melyekkel hűsöz illően mázskált a homokhegyeken s melyekkel kikémlelte a pocsolyák s apró tócskák mélységét. Az ő kis lényéből annyi tapadt arra a cipőcskére, hogy ezer közt is megismertem volna. Különös jellegzetességet találtam én rajtuk, nem nézhettem kicsi formájukra, kecses, kedves apróságukra a nélkül, hogy elmébe ne idézzem kicsi gazdájukat — kiből s cipőcskéjében mindig felfedeztem valami hasonlóságot. Minden, a mi az édes, apró gyermekeké, valami kecses, kedves, kicsit ügyetlen nem tudom én mivel bírnak.

E mosolygó, apró cipőcskéik mellett, melyek nem látszottak másra alkotva lenni, mint vig szaladozásra, ügyetlen tipegésre. Az én cipőim vastag, erős talpokkal óriásoknak, borzasztó valamiknek tűntek fel... Ezeknek komoly, kiábrándító mióvultok szinte kifejezte, hogy ezek nem talpasnak, hanem boldog övények. Ezek azt látszottak mondani: a ti életetek komoly, utjaitok nehezek s a teher, melyet viseltek, súlyos nagyon.

A különbség kézzelfogható s mélyjelentőségű volt. A kis cipőcskékhöz mentem igen halkán, nehogy felébresszem a kis emberkét, a ki a szomszédos szobában még esendően pihent. Megtapogattam, megforgattam, minden oldalról nézegettem őket — s éreztem, hogy boldog mosoly deríti fel arcukat. Soha nem okozott ily édes felindulást még az az ibolyaillatú régi keztyű sem, a mely annyi ideje hevert íróasztalom legrejtettebb fiókjában. Az apai szeretet nem hasonlítható össze semmi más szeretettel: e szeretetnek megvannak a maga örültségei, gyengéi, akár gyermekes vagy magasatos, semmit sem ellenez, semmit sem magyaráz: csak mindig erősbödik s én örömmel és sohasem tapasztalt érzelmekkel mélyedtem e szeretet hullámaiba.

Ha a gyengék nélkül való papák közel dobálnának meg, a mamák megboszulnának!

Gondolják meg, hogy ezek az édes cipőcskék eszembe juttatták az ő piczi husos lábait, gondolják meg, hogy ezer kedves semmiségre emlékeztetett látásuk.

Előtte láttam a gyönyörű babát, mily édes, ha a körmecskeit vágom, hogy ránczálja szakállamat s hogy kacag önkénytelenül is, mert csiklandos a kicsi.

Láttam, mikor este a kandalló lobogó tüze mellett levettem piczi harisnyáit. Ez valóságos ünnep mindkettőnknek!

En számlálók: egy... kettő... S ő bő, kényelmes hálóköntösében, hosszú ujjában majd-

nem elveszve, vár, szemei tűzben égnek, ajka mosolyra készen, vár a háromra.

Vége sok huza-vona, sok apró ingerkedés után, a mi türelmetlenné teszi a piczit, de a mi alatt én őt, hat édes esőket lophatok tőle, elkiáltom magam: három!

A harisnya messze repül. Csudanagy öröm ez neki, ide-oda veti magát karjaiban s apró meztelen lábaival ide-oda dobálódzik a levegőben. Tágranyilt szájacskájában csak úgy villognak apró, gyöngysor fogacskái s eseng mint az ezüst, vig kaczagása.

A bété mamája egy-két pillanat múlva gondoskodva mondja neki:

Vigyázz babuska, vigyázz édes kis angyalom, náthát kapsz. De hadd már abban, csendesedj, te édes kis ördög!

Pirongatni akarta, de látva a vidám, boldog, kacagó kis gyermeket, kinek édes szőke fejcskéje csak úgy ingott erre-arra térdeimen s kinek sötét szemei csak úgy villogtak, nem tudta a kellő komoly hangot megtalálni.

Ném rám nézett s panaszkodva mondta: — Elviselhetlen... Istenem, minő gyermek! És valóban imádatra méltó volt, legalább én olyannak találtam.

Elég okos voltam, — most már bevallhatom, hisz fűrtjeim öszülnek — hogy egyetlenegy pillanatot sem mulasztottam el, hogy bőven ne élvezzem, s bizony, jól tettem. Sajnáltni való papák, kik nem tudnak a lehető legtöbbször igazi papák lenni, kik nem tudnak a szőnyegen hemperegni, lovasdit játszani, mumusnak öltözni, vetkeztetni a kicsit, nem utánozzák a kutyák ugatását, a téhen bőgését, kik nem rágiaskálják össze fogaikkal a babák karjait, a nélkül, hogy fájdalmat okoznának, kik nem rejtőzködnék burocskát játszva a támlálszékek mögé, de úgy ám, hogy a bété igen hamar megtalálja őket.

Igazán mély részvétet érdemelnek e szerencsétlenek! Nemcsak kedves, gyermekes bohóságokat mulaszt el az ilyen ember, hanem valódi örömet, kellemes élvezetet, ezek csak apró morzsák, részecskék a boldogságnak, melyet oly könnyen megrágalmaznak, melyről azt mondják, hogy nem is létezik; mert a bátor emberek azt várják, hogy az égből egyszerre az ölükbe hulljon s onnan a porba — összetaposva. Ragadják csak meg az apró töredékeket s ne panaszkodjunk sokat, minden napnak megvan a maga keserősége, de mindenik meghozza örömeit is.

(Vége következik.)

NYILT-TÉR. *)

Sarg-féle szilárd és folyékony
Glycerin Szappan
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

SARG-féle Glycerin-szappan

Ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudibauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Báli idény.

Vásárolja selyemkelme, gaze, crépe de chine, csipkeruha, csipke és szalag-szükségletét a báli idényre

9 4—18

Szenágy, Hoffmann és Tsa

selyemáruházában,

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

Elismert legjobb és legszolidabb cég, hol az utolsó ujdonságok mindig rak-táron vannak.

Minták bérmentve küldetnek.

Személyszállító vonatok indulási ideje október 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

515 sz. szem. v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. Tr. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
3 ¹⁸	12 ⁵⁹	7 ¹³	1 ⁴⁰	6 ¹⁷	11 ¹⁰

Deés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ³²	4 ⁴⁰

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
6 ¹¹	8 ³⁰	4 ⁵²	8 ⁵⁴	10 ⁵¹

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
3 ⁵⁵	6 ⁵⁵	2 ¹⁹	11 ⁴⁰

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.
5 ²⁰	2 ⁴⁵	8 ¹³

Sepsi-Szt.-György és K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ²⁵	2 ⁵⁰	8 ⁴⁵

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.
8 ³⁵	5 ¹⁰

Nagy-Váradról indul:

Budapest felé:

511 sz. gyors v.	501 sz. gyors v.	503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. sz. sz. t. v.	507 sz. szem. v.
4 ¹⁵	2 ³⁸	8 ⁴³	11 ³⁶	2 ³⁵	11 ⁰⁴

Kolozsvár felé:

508 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	506 sz. szem. v.	512 sz. gyors v.	504 sz. gyors v.
2 ⁰⁶	2 ¹⁸	4 ¹⁰	12 ¹¹	6 ⁴⁶

Csaba felé:

8902 sz. szem. v.	8904 sz. szem. v.	8912 sz. vegy. v.
10 ²⁰	4 ³⁰	7 ⁰⁰

Tövisről indul:

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.
12 ²⁴	8 ³⁷	1 ³⁰

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
11 ⁵³	3 ³⁸	2 ⁰⁵	8 ¹²	9 ⁰⁰

Arad felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
3 ⁴³	2 ⁰⁰	3 ³³	8 ⁵⁵	8 ¹³

Besztercze felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.	7770 sz. sz. sz. t. v.
4 ⁰⁰	9 ⁰⁶	4 ²⁵

A 7164. hétfőn és csütörtökön, a 7170. kedden közlekedik.

A-Gyéresről Tordára:

6906 sz. szem. v.	6902 sz. szem. v.	6912 sz. vegy. v.	6916 sz. vegy. v.	6914 sz. vegy. v.	6904 sz. szem. v.
5 ⁴⁰	7 ³³	10 ⁵⁰	4 ⁰⁴	6 ³¹	10 ²⁶

Tordáról A-Gyéreire:

6901 sz. szem. v.	6905 sz. szem. v.	6911 sz. vegy. v.	6913 sz. vegy. v.	6915 sz. vegy. v.	6903 sz. szem. v.
4 ⁴⁵	6 ⁴⁰	9 ⁵⁵	3 ⁰⁰	5 ⁴⁰	8 ⁵²

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7802 sz. szem. v.	7864 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
2 ²¹	4 ⁴³	11 ²⁰	7 ¹⁰

Nagy-Szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.
7 ⁴¹	12 ⁵³	4 ³⁷	11 ²⁷

Segesvárról

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
3 ²²	10 ³⁴

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek.

Maros-Vásárhelyről indul:

Kocsárd felé

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
5 ³⁰	12 ²⁵	5 ⁴³	9 ³⁵

Szász-Régen felé

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
4 ⁴²	10 ⁴²	5 ⁴⁵

S.-Szt.-Györgyről

Brassó felé:

7805 sz. szem. v.	7801 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.	7803 sz. szem. v.
7 ¹⁰	4 ⁵⁰	12 ³⁵	8 ⁵⁰

Csik-Szereda felé:

7902 sz. szem. v.	7904 sz. szem. v.	7912 sz. vegy. v.
7 ⁰⁰	10 ³⁶	4 ⁵⁵

N.-Szebenből

Fogarás felé:

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
4 ³³	2 ⁰⁰

HIRDETÉSEK.

VILÁGPANORÁMA

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3. sz.
1904. februárius hó 21-től 27-ig

RÓMA.

Belépti díjak: felnőttek részére 40 fillér. Tanulók, gyermekek és katonák, örmestertől lefelé 20 fillért fizetnek. 12 15—*

Jegyek előre válthatók Müller utóda Somlyay M. üvegereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. Egy jegy 30 fillérjével.

Kanári, Julius Häger

nemes fajú kitűnő énekes madarak, dbja 10, 12, 15 márká és feljebb. Első rendű anyának való 2—3 márká. — Mindenfelé elküldi utánvétellel; vagy a pénz előleges beküldése ellenében: kanári tenyésztő 1864. óta. St. Andreasberg. (Harz.) 81

Kellemes séta után a legjobb üdülő hely a monostori Söracsarnok,

a hol mindig friss csapolású, kitűnő minőségű, 13 fekos, 3 hónapos, minden fővárosi sörrel versenyképes

Czell-sör

kapható.

Tiszta és jó ételek!

Minden vasárnap cigányzenekar játszik.

Kiváló tisztelettel

Papp János vendéglős.

Magyar-belga

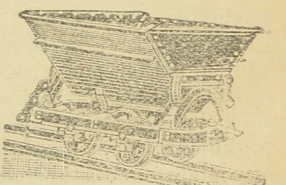
fémipargyár részvénytársaság
BUDAPEST,

VI., Hungária-körút.

Különlegessége:

Keskenyvágányú vasutak építése és szállítása.

Elvállalja: mezei, erdei, bányai és iparvasutak nyomjelzését, építését és teljes felszerelését.

20 7—10

Szállít: legjobb minőségű Bessemeracél-sínek, szilárd és szállítható vágányokat, váltókat és fordító-korongokat (keskeny és szabványos nyomtávban), bármily szerkezetű kocsikat fából és vasból, mozdonyokat, kerékpárokat, csapágyakat és mindennemű kocsialkatrészt, síklőpályát, sodronypályát, egysínű vasutat.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett.

Költséglelőirányzatokat és katalógusokat ingyen ad.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvállaltatnak
a lap kiadóhivatalában.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Fain-Expeller**

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legjobb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
•• céasz. és kir. udvari szállítók. ••
Rudolstadt.

Oh jaj!

Eljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Egger-mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Kolozsvárt: Burger Frigyes drogueris-
tánál, dr. Czetz Dénes, Dávid József gyógytárakban,
gyógyszertár az Egyszarvhoz, Gergely Ferencz utóda
drogeria, Halász Jenő, dr. Hintz György, Székely Miklós,
Sárga Gergely és Tanács József gyógyszertárakban.
Mező-Örményesen: Magassy László, **Tordán:** Böhm
Gusztáv gyógytárakban. 14—26

Mirigybajoknál,

skrofulánál, angolkóránál,
bőrkiütéseknél, rheumánál, torok-
és tüdő-katharusnál és régi köhögé-
seknél, gyöngye, sápadt, vérszegény
gyermeknek ajánlom általánosan
szeretett és sokfelé használt

Lahusen-féle jód-vas

Csukamáj-olajomat.

A legjobb és leghatásosabb csukamáj-olaj.
Hatás tekintetében fölülmul mindenféle hasonló ké-
szítményt és gyógyszert. Ize rendkívül kellemes, úgy,
hogy sem felnőttek, sem gyermekek nem undorodhat-
nak tőle, a mikor beveszik. A múlt év folyamán
120.000 üvegnyi fogyott el, a mi fényesen bizonyítja
jóságát és elterjedtségét. Számtalan köszönő- és elis-
merő-levél. Ára 3.50 és 7 korona, az utóbbi nagyság
hosszabb használatra is alkalmas. — Óvakodjunk a
osekélyebb értékű utánzásoktól és csalásoktól.
Ügyelni kell a bevásárlásnál a czégre: Lahusen gyógy-
szerész gyárára, Bréma. Kapható Kolozsvárt:
dr. Adler „Egyszarvu“ gyógyszertárában, Má-
tyás király-tér. 17 11—12

Az

I. Wiener Zuschneider Verein

férfi és női öltönyök részére, I. Fütterer-
gasse I. tisztelettel értesíti az érdeklődő-
ket, hogy a saját kiadásában megjelent

tankönyv,

a mely az összes férfi öltönyök új és igen
könnyen felfogható módszerrel való készí-
tését tárgyalja és a mely januárius óta
az egyet saját tanintézetében is sikerrel
használtatik, ajánlja magánhasználatra a
szakembereknek és az érdeklődőknek. A
tankönyv tartalma kiterjed a polgári, sport,
egyenruha, állami diszruhák és livréek
készítésére. 82 1—3

Magasfoku
denaturált szesznek
literje 40 fillérért
kapható 61 5—6

a gyári raktárban
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 19.

Magyar Polgár

előfizetési ára:

Egész évre 28 kor.
Fél évre 14 kor.
Negyed évre 7 kor.
Egy hónapra 2 kor. 40 f.
vidékre postán küldve
v. helyben házhoz hordva

XXV.
évfolyam.

Megenni való
szép eredeti, művészi fénykép felvételek.

Nagyon érdekes tárgyuak.

Válogatott 30 lapot küld 3 kor. 40 fill.-ért
(levéljegyekben) **Nicola Tacapanoff,**
Berlin, 65. Pestamt 5. 71

Uraknak!

Zamba-tokok

megtöltve Santelfa-olajjal 0,2

Számos köszönőirat.

Gyógyít fájdalom nélkül ne-
hány nap alatt hólyag- és
csőbántalmakat (folyás).
Orvosiilag melegen ajánlva.
Sokkal jobb, mint a Santal.

Egy-kül
gyáros

Egy karton
2 és 5 márkáért kapható.
Főraktár és szállító hely:

Brady C. gyógyszertára,
Bécs, Fleischmarkt 1. és a
kolozsvári gyógyszer-
tárakban. 15 8—11
Állítólagos jobb szerek
vizszoautasítandók.

Joánovics Testvérek
fényképészek

Telefon 150.

(ezelőtt Kató J.)

Telefon 150.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 32.

Speciálisták gyermekfelvételekben.

Elsőrendű műterem, készít: platin és fényes képeken kívül
nagyításokat, aquarelleket és olajfestményeket meglevő kis képek után.

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

6 16—20

A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.

Serravallo

China-Vas-Bor

erősítő szer vérszegényeknek, gyöngéknek és üdülő betegeknek.

Etvágygerjesztő, idegerősítő és vértjavító szer.

Kitűnő íze van.

Több mint 2000 orvosi elismerés.

J. Serravallo Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógyszertárban 1/2 literes palaczkokban 2 k. 40 fill., 1 literes
palaczkokban 4 k. 40 fill. 29 7—50

Olcsóság!
Leikismeretesség!

Saját érdekében
hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!
• ELŐZÉKENYSÉG! •

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a magy. kir. szab. osztályosorjatták föllárúsi helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

Szakavatottiság!
Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő,
páratlan gőzfürdővel, legmodernebb
iszapfürdőkkel, pompás ásványviz-
uszodákkal, kő- és kádifürdőkkel.

200 kényelmes lakosztobával.

Prospektus kívánatra
ingyen és bérmentve.

HÔTEL PARIS SZÁLLODA

Szállodás: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól feljebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLJE

megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 12.

A Kisbirtokosok

Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönzést, melyek után

teljes törlesztésként:		2% levonással:	
50 évre a tőke ért. 5.40%-a	40	50 évre a tőke ért. 5.20%-a	40
40 " " " 5.50%-a	30	40 " " " 5.50%-a	30
30 " " " 5.50%-a	20	30 " " " 5.50%-a	20
20 " " " 5.50%-a	20	20 " " " 5.50%-a	20

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú éttermei

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, málfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.— K, hozzá ugorka-szappan 1.— K, puder 2.— K.

Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** győgszerháza: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és motorok

Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezerfajta berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BÉCS

Dresdnerstrasse 79-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

LEON és OLIVIA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk

VERSENYEN

kiváló olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek árúháza

Az erdélyi részek legdúsabban felszerelt és legizlésesebben dolgozó könyvnyomdája.

Az 1882. évben alapított és azóta tetemes áldozatok árán a haladó kor kíváncsiainak képest folyton a legmodernebb anyagokkal újított nyomda a

MAGYAR POLGÁR

Telefonszám
364.

= KÖNYVNYOMDÁJA =

Telefonszám
364.

mely leginkább alkalmas irodalmi művek, folyóiratok, hetilapok, iskolai értesítők, üdvözlő iratok, oklevelek, és más meghívók, tánczrendek, körlevelek, számlák, üzleti kártyák, részvények, árjegyzékek, névjegyek, szóval mindama nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses kiállítás belbecsét is emelni van hivatva; de épen olyan csinnal és lehető jutányos árban készít bármely más, egyszerű kaállitási nyomtatványokat is, és mindezek nemcsak csinos és hibátlan, hanem a megrendelő által megszabott időre való pontos előállításáért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.